

PREINDUKCE A INDUKCE PORODU

Doporučený postup

České gynekologické a porodnické společnosti (ČGPS)
České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS)

Autor: Vlk R.

Oponenti: výbor Sekce perinatologie a fetomaternální medicíny ČGPS ČLS JEP
výbor ČGPS ČLS JEP

*Revize doporučeného postupu ČGPS ČLS JEP
publikovaného v Čes. Gynek. 2013, 78, supplementum, s. 19-20.
Schváleno výborem ČGPS ČLS JEP dne 4. 3. 2016.*

Čes. Gynek., 2016, 81, č. 2, s. 87-88

ÚVOD

Indukce porodu je umělé vyvolání děložní činnosti za účelem ukončení těhotenství, resp. vaginálního porodu. Indukce porodu se provádí v případech, kdy další pokračování těhotenství zvyšuje riziko poškození matky a/nebo plodu. Indukce neřeší primární příčinu zvýšeného rizika, ale včasným ukončením těhotenství toto riziko jednoznačně snižuje. Patří tedy k metodám preventivním. V závislosti na lokálním nálezu a po komplexním zhodnocení rizikových faktorů je užita konkrétní metoda indukce porodu.

DEFINICE

Indukce porodu - vyvolání děložních kontrakcí u těhotné ženy, u které dosud neprobíhá porod, s cílem dosáhnout vaginálního porodu.

Programovaný porod - indukce porodu bez medicínské indikace na straně plodu či matky. Důvodem k programovanému porodu je přání těhotné ženy ukončit termínové těhotenství.

Preindukce porodu - použití farmakologických či jiných metod za účelem přípravy děložního hrdla před indukcí porodu při nepřipraveném nálezu.

Hyperkinetická děložní činnost - frekvence kontrakcí vyšší než 5 kontrakcí za 10 minut, hodnocená za období 30 minut. Hyperkinetická činnost může být provázena změnami kardiokogramu.

Hypertonus děložní - protrahovaná děložní kontrakce po dobu delší než 120 sekund.

INDIKACE

Indukce porodu je indikována, je-li riziko pokračování těhotenství pro plod či matku vyšší než riziko spojené s indukcí a následným porodem. Každá indukce porodu musí mít svou zdokumentovanou indikaci a podmínky a těhotná musí být poučena.

KONTRAINDIKACE

Veškeré kontraindikace indukce porodu lze shrnout do dvou bodů: kontraindikace vaginálního porodu a bezprostřední ohrožení života matky nebo plodu. Je-li v anamnéze pacientky operační výkon na děloze, je vhodné seznámit se s operačním protokolem předchozího výkonu.

PREVENCE INDUKCE PORODU

Hamiltonův hmat, tedy odloučení dolního pólu plodového vejce během vaginálního vyšetření s cílem uvolnění endogenních prostaglandinů, je prokázanou efektivní metodou v prevenci indukce porodu. Lze jej doporučit a provádět od týdne 38+0 při každém vyšetření. Tento hmat není metodou indukce porodu, ale cestou vedoucí především ke snížení počtu „Potermínových těhotenství“.

PREINDUKCE PORODU

Za preindukci porodu lze považovat postupy, jejichž cílem je dosažení zralosti hrdla, a tím jeho

senzibilizace k působení indukčního preparátu. Ke zvýšení úspěšnosti vaginálního porodu při nepříznivém vaginálním nálezů (cervix skóre – CS 0–5) používáme efektivní mechanické a farmakologické metody. Dirupce vaku blan ani podání oxytocinu nemají potřebný efekt na zrání hrdla děložního, a proto nejsou pro preindukci porodu doporučovány.

Mechanické metody

Mezi efektivní mechanické metody patří trans-cervikálně zaváděné balonkové katétry (Foley) a hydrofilní, synteticky vyráběné cervikální dilatátory. Jejich použití je spojeno s nižším výskytem hyperkinetické děložní činnosti; účinnost je srovnatelná s podáváním prostaglandinů.

Farmakologické metody

Mezi tyto metody patří aplikace prostaglandinů. Lze užít preparáty s obsahem PGE2 nebo PGE1. V preindukci porodu jsou vysoce efektivní.

INDUKCE PORODU

Vlastní indukce porodu musí mít vedle indikace vždy splněny podmínky indukce. Za ně lze považovat příznivé cervix skóre (CS $\geq$ 6) a nepřítomnost kontraindikací. Indukci lze provádět pouze za hospitalizace. K indukci porodu lze využít oxytocin nebo preparáty s prostaglandiny (PGE2, PGE1). Dirupci vaku blan lze s úspěchem použít u pacientek s velmi pokročilým vaginálním nálezem (CS $\geq$ 8).

PROGRAMOVANÝ POROD

Za programovaný porod je považováno vyvolání děložní činnosti za účelem ukončení fyziologického těhotenství v termínu porodu bez zjevné medicínské indikace. Indikací k programovanému porodu je přání těhotné ukončit těhotenství. Mezi výhody programovaného porodu patří možnost načasování porodu, resp. možnost ovlivnění psychologických, organizačních a ekonomických aspektů. Vedení porodu se řídí stejnými postupy jako při indukci porodu z medicínské indikace. Programovaný porod lze připustit od týdne 39+0.